

Kalverrobots in de eerste levensweken maken geen fouten

Natuurlijk zoogrit

Voeren van kalveren aan de melk vergt veel arbeidstijd. Door automatisering – ook in de eerste, cruciale levensweken – is daar flink op te besparen zonder de gezondheid van de kalveren in gevaar te brengen. Integendeel, automaten maken bij correct gebruik geen fouten.

tekst **Guy Nantier**

eveneens techniek en gebruikadvies op maat. 'Voor Belgisch witblauw werken wij met drie typen melkpoeders aangepast aan de fysiologische behoefte van het kalf: een startmelkpoeder, een 50 procent opfokmelkpoeder en een 0 procent afspeenpoeder', legt Dohogne uit. 'Maar de kwaliteit van de melkpoeder is slechts één onderdeel van het totale resultaat. Kritische succesfactoren zijn om er maar enkele op te noemen, ook het stalklimaat, de levensruimte voor het kalf, de box- of stalbodem, de gezondheid van het kalf, de strikte hygiëne en ontsmetting van de boxen of stal, de fokkerijselectie op drinkvermogen, de waterkwaliteit en de kwaliteit van het ruwvoer. Het totale plaatje moet kloppen. Daar kijken wij in ons gebruikadvies ook naar.'

De kalverdrinkautomaten die vandaag de dag op de markt zijn,

Driekwart van de kalveren in de intensieve vleesveehouderij wordt gescheiden van de moeder opgefokt: de eerste levensdagen individueel in een kalveriglo of eenlingbox, daarna in een groepshuisvesting. Het voeren van de kalveren aan de melk is een arbeidsintensief karwei. Op veel groeiende vleesveebedrijven wordt arbeid echter een knelpunt. Door de stijgende werkdruk verloopt de individuele opvolging van de dieren daardoor minder scherp. Het gevaar bestaat dat de technische en bijgevolg economische resultaten daar onder lijden.

Christian Dohogne: 'De opfok van witblauwkalveren gebeurt niet op de sofa maar in de stal'

Automatisering van het arbeidsproces kan ontzorgen. 'Ik weet dat kalverdrinkautomaten een slechte reputatie hebben bij veehouders en dierenartsen,' vertelt Christian Dohogne van melkpoederfabrikant Mamylac. 'Maar dat ligt niet zozeer aan de automaat zelf danwel aan een verkeerd gebruik ervan. Kijk, een kalverdrinkautomaat werkt zoals een vergrootglas. In goede condities en bij een correct gebruik behaal je supergoede resultaten. Bij verkeerd gebruik is het resultaat erg slecht.'

Renaat De Boeck: 'Combinatie van techniek, specifiek melkpoeder voor witblauw en advies werkt perfect'

Mamylac, dat meer dan veertig jaar gespecialiseerd is in de aanmaak van melkpoeders voor Belgisch witblauwe kalveren, levert naast het melkproduct

en leveren een arbeidsbesparing op van twintig werkdagen me gerobotiseerd

zijn gericht op kalveren die in een groep gehuisvest worden. Eén automaat kan daarbij twee groepen tot maximaal dertig kalveren per groep bedienen. Afhankelijk van de geraadpleegde bron spreekt men van een totale arbeidsbesparing gedurende de melkpfok van twee tot drie uur per kalf.

Techniek voor eenlingboxen

Voor de kalveren die tijdens de eerste twee levensweken individueel gehuisvest zijn in eenlingboxen, ontwikkelde Mamylac in de jaren zeventig al de Mamy Norma, een uiterst eenvoudig systeem. Kostprijs: 1500 à 2000 euro.

Christian Dohogne: 'Eén Mamy Norma kan tot tien kalveren voeren. De installatie bevat een centrale menging die via

een eenvoudig systeem van plastic leidingen is verbonden met drinkspenen in de kalverboxen. Op elke leiding die naar een kalverbox leidt, is een terugklepventiel, zodat de melk als gevolg van de zuigbeweging van het kalf nooit terugloopt. Het systeem is flexibel en kan op bijna iedere eenlingbox gemonteerd worden.'

Jurgen Maes: 'Het gebruik van Gabrovet tegen diarree en cryptosporidiose is verleden tijd'

De Mamy Norma werd al in de jaren zeventig ontwikkeld

De Calfrail in close-up

De 'kalfmoeder' van Urban

Ook het Duitse bedrijf Urban heeft een automaat ontwikkeld waarmee kalveren in iglo's of eenlingboxen automatisch melk kunnen krijgen, de Kälbermama Lifestart.

Met de Kälbermama Lifestart kunnen de kalveren in de eerste levensweken onbeperkt melk drinken. De drinkpunten (maximaal 32), voorzien van elk twee spenen, worden bevoorradt vanuit een centrale mengeenheid. Die mengeenheid beschikt over een touchscreen, maar kan ook aangestuurd worden via een tablet of smartphone. Als optie kunnen ook storings- of statusaanmeldingen via sms worden verstuurd.

De Kälbermama Lifestart, waarvan Urban nog geen prijsopgave wil doen, is vanaf begin 2015 in Duitsland verkrijgbaar. De introductie in Nederland en België is naar verwachting medio 2015.

De centrale mengeenheid maakt de opstartmelk in de juiste verhouding melkpoeder-water in porties van 250 milliliter aan, op een temperatuur van 38-39°C, zo veel keer als nodig. De kalveren bepalen geheel zelfstandig wanneer en hoeveel ze opnemen per drinkmoment. 'Zoals bij een echte zoogmoeder', commentarieert Dohogne de werking. 'Verder zitten er geen alarmsysteem of andere toeters en bellen op. De opfok gedurende de eerste levensdagen zijn van cruciaal belang. Een visuele controle door de veehouder blijft hoe dan ook elke dag nodig. Een goede opfok van witblauwkalveren gebeurt niet op de sofa, maar in de stal.'

Diarree verdwenen

Renaat De Boeck (50) baat een gespecialiseerd melkvee- en gesloten vleesveebedrijf uit in het Oost-Vlaamse Opdorp. Op jaarbasis zijn er 180 kalvingen waarvan de helft bij Belgisch witblauw. 'Voorheen werkte ik met melkpoeder en restmelk in drinkemmers', vertelt De Boeck. 'Op een gegeven moment had ik vier kalveren op de faculteit Diergeneeskunde te Gent voor onderzoek. De plotse diarreeproblemen in combinatie met de mogelijkheid om de oude varkensstal om te bouwen tot "kalfvernuersery" hebben mij doen besluiten om de opfok anders aan te pakken.'

De Boeck gebruikt nu vijf jaar de Mamy Norma voor zijn witblauwkalveren in kalverboxen. De rundveehouder is gecharmeerd door de eenvoud en het gebruiksgemak ervan. 'Ik heb de leidingen en spenen laten monteren op zelf vervaardigde kalverboxen.' De Boeck bevestigt dat elke dag een visuele controle van de kalveren onontbeerlijk blijft om kort op de bal te kunnen spelen als er wat fout gaat. 'Ook kalibreer ik elke week het toestel, zodat de juiste mengverhoudingen gerespecteerd blijven.'

In de groepshuisvestingsfase werkt de Oost-Vlaming met de kalverdrinkautomaat Mamy Tronic van Mamylac. Deze heeft een grote slijtvastheid vanwege de materiaalkeuze in propyleen, polyester

en roestvrij staal. De Mamy Tronic kan ook twee melkpoeders mengen: één voor de fokmelkpoeder en één voor de afspeenmelkpoeder. De combinatie van de techniek met de speciaal voor witblauw uitgedokterde melkpoeders van Mamylic en het advies op maat, werkt volgens de rundveehouder perfect. 'Zowel in ontwikkeling als in groei van de kalveren is het een verschil van dag en nacht met vroeger. En de diarreegevallen zijn verdwenen.'

Vlotheid in de kalveren

Ook Jurgen Maes (32) uit Sint-Niklaas werkt nu zo'n drie jaar met de Mamy Norma en de Mamy Tronic. Maes baat een gesloten witblauwvleesveebedrijf uit met tachtig kalvingen per jaar en een vleesvarkensbedrijf.

De ouders van Jurgen hielden een natuurlijk zoogsysteem aan voor de koeien. Kalveren van eerste kalfsvaarzen werden wel met melkpoeder en de drinkemmer grootgebracht om de groei van de

vaarzen niet te breken. Later werden ook de koekalveren gescheiden opgefokt. 'De resultaten waren teleurstellend', geeft Maes aan. 'Vlotheid en groei in de kalveren ontbraken. Ik ben alternatieven gaan bekijken en ben uiteindelijk terechtgekomen bij de Mamy Norma en Mamy Tronic.' Maes gebruikt de volle kunststof kalverboxen van Mamylic. 'Deze zijn gesoldeerd en perfect te onderhouden. Na de colostrumgift leg ik vanaf dag twee wat opstartmelkpoeder op de speen om het kalf te lokken en te trainen. Als ik zie dat het poeder weg is, weet ik dat het kalf gedronken heeft.'

Jurgen Maes werkt eveneens met het speciale melkpoederprogramma witblauw en geeft aan dat hij zo'n 45 kilogram verbruikt per kalf tot het een volledige herkauwer is op drie maanden. 'De vlotheid in de kalveren is terug alsook de groei', getuigt hij. 'Dat zijn de fundamenten voor een goede vleesproductie. En het gebruik van Gabrovet tegen diarree en cryptosporidiose is nu ook ver verleden tijd.'

Klaus Bülle: 'Een besparing van 20 werkdagen per 100 kalveren'

Siegfried (51) en Klaus (24) Bülle bezitten in maatschap een melkveebedrijf in het Zuid-Duitse Singen-Hausen. Het bedrijf is in korte tijd gegroeid van 50 naar 200 stuks holsteinvee. De jaarproductie van de 200 melkproducenten ligt op 9000 kg melk met 4,20 procent vet en 3,50 procent eiwit. Op het onder eind van de melkveestapel wordt ingekruist met Belgisch witblauw. Klaus Bülle: 'Arbeid was door de groeisprong een knelpunt geworden. Daar moest een oplossing worden gevonden.' De individuele melkpfok in iglo's met drinkemmers van zowel de raszuivere als de kruislingkalveren hebben zij sinds twee jaar uitbesteed aan de kalverrobot Calfrail van Förster Technik.

De overdekte kalverrobot kan tot 32 kalveren voeden vanuit een centraal mengstation dat eveneens de twee kalverdrinkautomaten in de groepshuisvesting bevoorraadt. Het centrale mengstation kan tot maximaal vier robots of vier kalverdrinkautomaten of een combinatie van beide, beleveren met melk.

Op het bedrijf gaat de kalverrobot zesmaal per dag langs de kalveriglo's en bootst op die manier het natuurlijke ritme van een kalf na om te drinken bij de koe. De eerste melkbeurt is om 5.30 uur, de laatste om 20.30 uur. De tijd tussen de melkronden is drie uur. De Calfrail kan geheel volgens specifieke wensen van de veehouder worden geprogrammeerd met een minimum van vier en een maximum van acht melkronden.

Het centrale mengstation werkt met melkpoeder, met verse melk of met een

combinatie van beide. De begintemperatuur van de aangemaakte melk is instelbaar in relatie tot de lengte van de Calfrail. Op het niveau van het kalf ligt de temperatuur tussen de 38°C en 40°C afhankelijk van de plaats van het kalf aan het begin of einde van de Calfrail.

Het aanmaken van de melkporties volgens de fysiologische streefwaarden bij de kalveren gebeurt volautomatisch. Het melkpoeder wordt tot op de gram nauwkeurig afgesteld via een geïntegreerde weeginstallatie.

Met de afstandsbediening kan de veehouder de instellingen van de robot zelf eenvoudig raadplegen en wijzigen. Attentielijsten met de drinkprestaties van

de kalveren zijn op het computerscherm of via een app op een smartphone te raadplegen.

'De arbeidsbesparing bedraagt per honderd kalveren zo'n twintig werkdagen. De installatie van de kalverrobot kostte ons zo'n 8000 euro. De centrale voerbaarheid voor verse melk én melkpoeder met de twee kalverdrinkautomaten kostten zo'n 10.000 euro', zegt Bülle.

De Calfrail-robot van Förster Technik wordt internationaal gelanceerd op EuroTier 2014 en is beschikbaar via en compatibel met Lely-, DeLaval-, Fullwood- en GEA-producten.

➔ De werking van de Calfrail kan worden bekeken op: www.youtube.com/calfrail